

Poslovanje preduzeća u Crnoj Gori 2017. godina

U ovom saopštenju objavljuju se rezultati poslovanja preduzeća u Crnoj Gori u 2017. godini. Rezultati poslovanja preduzeća dobijeni su iz istraživanja "Strukturne biznis statistike" (SBS), a korišćenjem metodologije koja je skladu sa Regulativom Evropske Komisije br. 295/2008. Podaci su prikazani na nivou sektora Klasifikacije djelatnosti 2010 (KD 2010) kao i prema klasi (veliĉini) preduzeća.

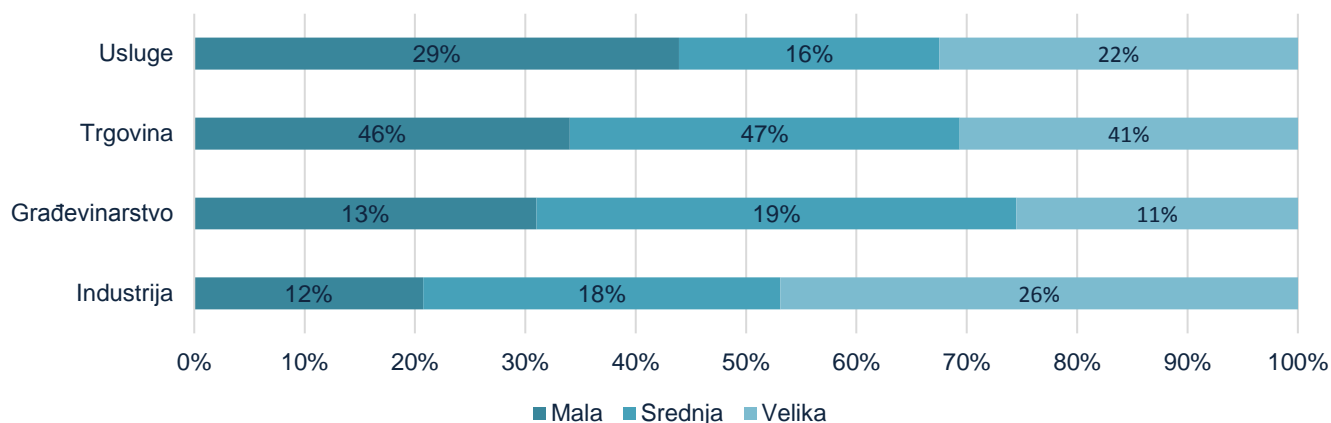
Promet preduzeća u Crnoj Gori u 2017. godini iznosio je 8 357 miliona eura. Bruto vrijednost proizvodnje u 2017. godini iznosila je 4 695 miliona eura. Bruto dodata vrijednost u 2017. godini iznosila je 1 875 miliona eura.

Tabela 1. Promet preduzeća prema KD 2010 na nivou sektora, u hilj. EUR, 2017. godina

Klasifikacija djelatnosti (KD 2010)		Promet ¹
B	Vađenje rude i kamena	114 602
C	Prerađivačka industrija	746 150
D	Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	386 119
E	Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	139 906
F	Građevinarstvo	1 200 036
G	Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala	3 787 753
H	Saobraćaj i skladištenje	440 354
I	Usluge pružanja smještaja i ishrane	377 708
J	Informisanje i komunikacije	366 503
L	Poslovanje nekretninama	68 848
M	Stručne, naučne i tehniĉke djelatnosti	306 528
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	220 699
P	Obrazovanje	18 556
Q	Zdravstvena i socijalna zaštita	50 338
R	Umjetnost zabava I rekreacija	99 623
S	Ostale uslužne djelatnosti	33 586

¹ Promet obuhvata obraĉunate prihode od prodaje roba i usluga, bez PDV-a

Grafik 1. Učešća vrijednosti prometa posmatranih sektora u ukupnom prometu prema klasi preduzeća, 2017. godina

Tabela 2. Promet sektora prema klasi preduzeća u hilj. EUR 2017. godina

Klasifikacija djelatnosti	Mala	Srednja	Velika
Industrija	493 834	395 134	497 809
Građevinarstvo	575 283	413 663	211 090
Trgovina	1 958 682	1 042 314	786 757
Usluge	1 225 417	342 633	414 693

Tabela 3. Bruto vrijednost proizvodnje, međufazna potrošnja i bruto dodata vrijednost prema sektorima, u hilj. EUR, 2017. godina

Klasifikacija djelatnosti (KD 2010)	Bruto vrijednost proizvodnje	Međufazna potrošnja	Bruto dodata vrijednost
B Vađenje rude i kamena	108 374	49 683	58 692
C Prerađivačka industrija	506 672	368 869	137 803
D Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	281 482	191 550	89 932
E Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	112 544	36 636	75 908
F Građevinarstvo	1 031 187	750 347	280 840
G Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala	951 679	454 980	496 699
H Saobraćaj i skladištenje	396 745	224 307	172 438
I Usluge pružanja smještaja i ishrane	304 548	177 733	126 814
J Informisanje i komunikacije	326 273	166 963	159 310
L Poslovanje nekretninama	51 844	38 898	12 946
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	252 243	168 269	83 974
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	187 248	102 334	84 914
P Obrazovanje	18 524	6 445	12 079
Q Zdravstvena i socijalna zaštita	48 234	21 241	26 993
R Umjetnost, zabava i rekreacija	96 212	51 791	44 421
S Ostale uslužne djelatnosti	20 799	9 829	10 969

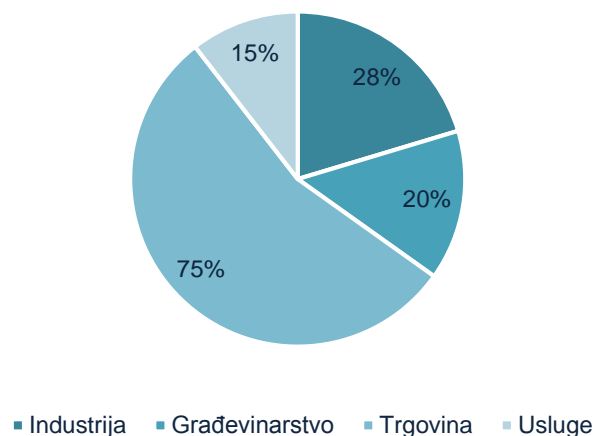
Tabela 4. Bruto vrijednost proizvodnje, međufazna potrošnja i bruto dodata vrijednost prema klasi preduzeća, u hilj. EUR, 2017. godina

Klasa preduzeća	Bruto vrijednost proizvodnje	Međufazna potrošnja	Bruto dodata vrijednost
Mala	2 306 865	1 542 144	764 721
Srednja	1 214 746	676 999	537 747
Velika	1 172 996	600 732	572 264

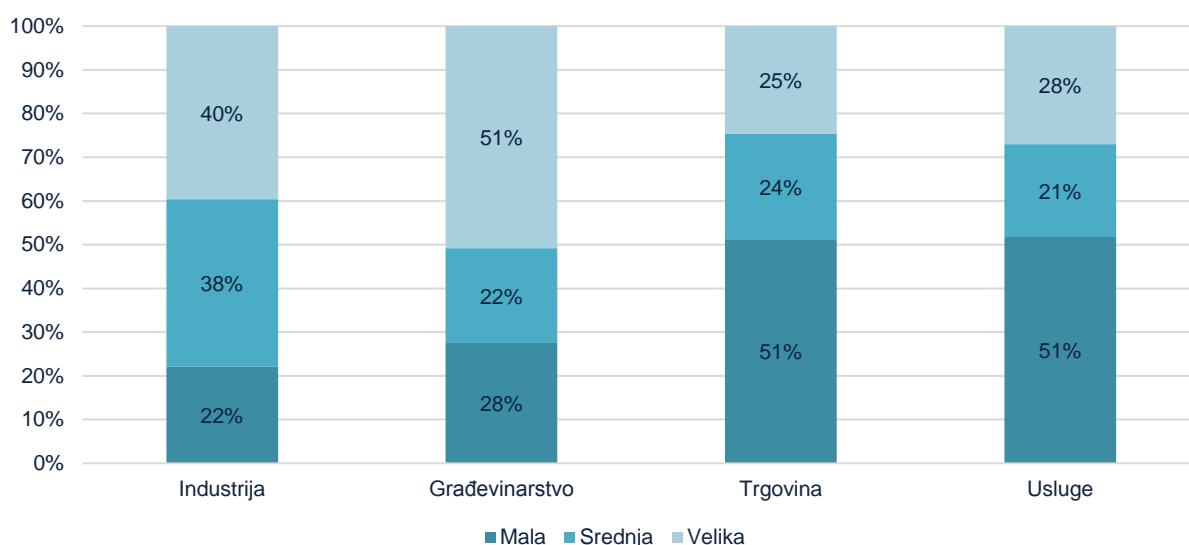
Tabela 5. Nabavka dobara i usluga i troškovi materijala prema sektorima, u hilj. EUR, 2017. godina

Klasifikacija djelatnosti (KD 2010)	Nabavka dobara i usluga
B Vađenje rude i kamena	5 885
C Prerađivačka industrija	249 625
D Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	104 637
E Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	27 467
F Građevinarstvo	238 964
G Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala	2 842 540
H Saobraćaj i skladištenje	46 246
I Usluge pružanja smještaja i ishrane	75 241
J Informisanje i komunikacije	44 813
L Poslovanje nekretninama	16 648
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	55 161
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	33 684
P Obrazovanje	64
Q Zdravstvena i socijalna zaštita	2 347
R Umjetnost zabava i rekreacija	3 561
S Ostale uslužne djelatnosti	12 887

Grafik 2. Učešće ukupne nabavke dobara i usluga u ukupnom prometu prema djelatnostima, 2017. godina

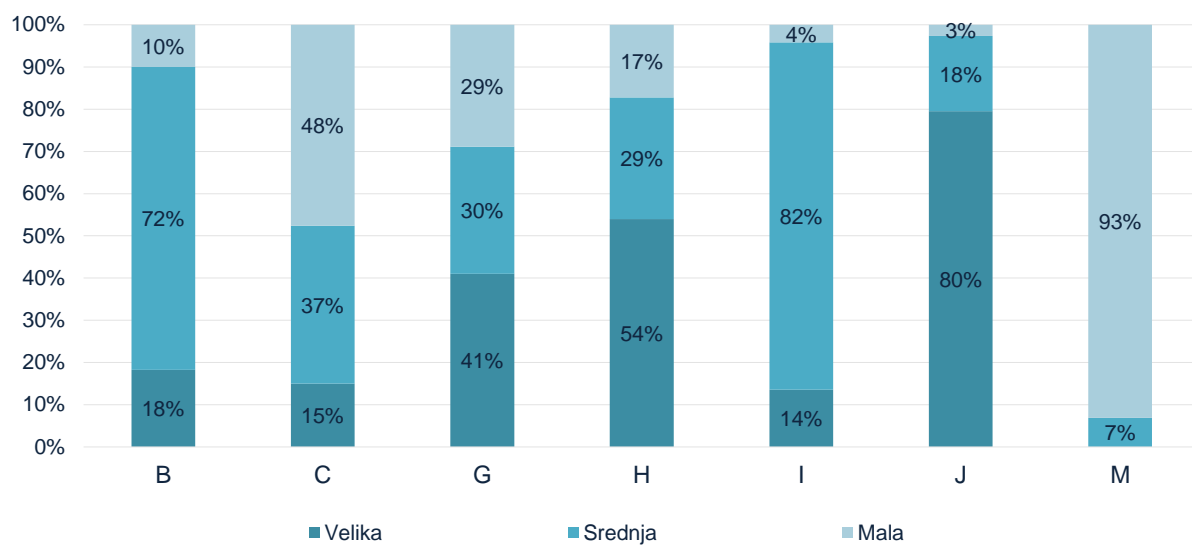
Grafik 3. Učešće troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda u ukupnoj vrijednosti posmatranih sektora prema klasi preduzeća, 2017. godina

Tabela 6. Investicije u izgradnju zgrada i drugih građevina, investicije u mašine i opremu i druga tehnička sredstva, u hilj. EUR, 2017. godina

Klasifikacija djelatnosti (KD 2010)	Investicije u zgrade i druge građevine	Investicije u mašine, opremu i druga tehnička sredstva	Ostalo
B Vađenje rude i kamena	1 203	7 861	19
C Prerađivačka industrija	13 597	18 227	497
D Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	12 035	36 736	783
E Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	2 428	2 381	36
F Građevinarstvo	17 992	52 829	720
G Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala	50 424	49 211	4 467
H Saobraćaj i skladištenje	9 149	13 915	1 288
I Usluge pružanja smještaja i ishrane	25 647	11 736	173
J Informisanje i komunikacije	7 146	59 652	33 630
L Poslovanje nekretninama	44 026	2 434	104
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	22 024	3 651	1 423
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	344	7 688	144

Grafik 4. Investicije u nova i polovna osnovna sredstva, prema klasi preduzeća, 2017. godina

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Cilj Istraživanja strukturne biznis statistike (SBS) je obračun indikatora potrebnih za analizu strukture djelatnosti poslovnih subjekata strukture inputa i outputa proizvodnog procesa poslovnog uspjeha i konkurentnosti ekonomskih subjekata. Podaci za kompilaciju strukturne biznis statistike (SBS) i obračun pokazatelja SBS-a prikupljaju se iz administrativnih i statističkih izvora. Najvažniji administrativni izvori podataka su finansijski izvještaji privrednih subjekata i statistički aneks. Ostali izvori podataka su statistička istraživanja Zavoda za statistiku: investicije istraživanja statistike tržišta rada kratkoročne statistike (istraživanja u oblasti građevinarstva trgovine i industrije) kao i podaci Biznis registra.

Obuhvat

Jedinice posmatranja Strukturnog istraživanja o poslovanju preduzeća (SBS-1) su privredni subjekti koji obavljaju privrednu djelatnost u sektorima B do S prema KD 2010 izuzev sektora K i O (Finansijske djelatnosti i sektor Državna uprava i odbrana). Svakom preduzeću dodjeljuje se šifra djelatnosti u skladu sa nacionalnom KD 2010 prema glavnoj djelatnosti koju obavlja. Glavnu djelatnost utvrđuje i ažurira Biznis registar Zavoda za statistiku.

Prikupljeni podaci se prikazuju prema Klasifikaciji djelatnosti 2010 (KD 2010) koja je usklađena sa Evropskom klasifikacijom djelatnosti NACE Rev 2.

Privredni subjekti prema veličini preduzeća na osnovu broja zaposlenih klasifikovani su u tri klase:

- mala (0 do 49 radnika)
- srednja (50 do 249 radnika)
- i velika (preko 250 radnika).

Definicije

Promet obuhvata obračunate prihode od prodaje roba i usluga bez PDV-a.

Bruto vrijednost proizvodnje predstavlja tržišnu vrijednost svih proizvedenih roba i usluga.

Međufazna potrošnja po nabavnim cijenama je vrijednost proizvoda i usluga koji se transformišu, koriste ili troše u procesu proizvodnje.

Bruto dodata vrijednost predstavlja razliku između bruto vrijednosti proizvodnje i intermedijalne potrošnje.

Ukupne nabavke dobara i usluga predstavljaju vrijednost svih dobara i usluga nabavljenih tokom obračunskog perioda za preprodaju ili potrošnju u proizvodnom procesu. Dobra i usluge mogu biti preprodani sa ili bez dalje dorade, upotrijebljeni u proizvodnom procesu ili se nalaze na zalihama.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica IV Proleterske br.2, tel. (+382) 20 230 811; tel/fax (+382) 20 230 814

Saopštenje pripremila:

Tatjana POPOVIĆ

e-mail: contact@monstat.org